

**ÎN C U TAREA VE NICEI AVENTURI A GENEZEI – PARASHABDA
/POEZIE/SOTERIOLOGIE: „MEANDRE – OGLINZILE LUI NIRAM”¹,
de Eugen EVU²**

Avem în fa ța cea mai dens-semantic (de pân ă acum) dintre c ă r ile de poeme ale unui scormonitor profesionist printre taine, neobosit (niciodată obositor – totdeauna surprinzător, prin viziuni/soluții!) re-inovator perpetuu al ontologiei umano-divino-poetice. Insistent-fascinant (întru c ă utarea Sinelui s ă u Originar) – pân ă la mazochism.

Ceea ce se spunea despre **Luceaf ă rul** Eminescului (*mutatis mutandis...*), e valabil și pentru acest nou volum al atât de profundului și prolificului poet ardelean, **EUGEN EVU**: dacă ar rămâne, din cele câteva zeci de volume ale operei evuene, doar acesta (de fa ță), **am ă ti totul despre harul poetului!**

Volumul are, ca motto, un extras din Henry Miller, din care reținem doar finalul: „*Cu to ă ii suntem vinova ă i de crim ă , crimă de a nu tr ă i din plin*” (ceea ce Miller afirmă conform unui epicureism dramatic, Eugen Evu afirmă, prin poezia sa, dintr-o boală /îmbolnăvire cronică, cu crize dureros-acute: boala gnozei, boala c ă utării Revelației, boala cumplit obsedantă, de a cunoaște Taina Divinului Suprem – Creația!) – și are **Prefa** a semnată de o personalitate a culturii europene: **Linda Bastide**, „*Ancienne Vice-Présidente de la Société des Poètes français. Membre de la Charte des Auteurs. Membre du P.E.N. club français Poètes à vos plumes. Paris*” (titlul **Prefei** ei: **Eugen Evu și metaforele plasticizante...**).

Titlul volumului trimite la o mică problemă de geometrie în plan (posibil de transformată într-una de geometrie în spațiu...): **meandrele** sunt sinusoidale, iar cele două elemente ale sinusoidelor, cel descendent, respectiv cel ascendent, alcătuiesc, complementar, **Cercul Divin**. Paradisul, ca Dumnezeu expansiv/expresiv pseudo-spațial. În felul acesta, **Oglinda** (multiplicat, din subtitlu) devine, și ea, un simbol complementar: Josul Teluric și Susul Celest se caută, de o vechicie relativ-istorică, pentru a se reface...tocmai **Paradisul-Cerc Divin**. Sau, în spațiu: **Sfera Perfectă**.

Numărăm, în volum, 329 de poeme. Nu ținem dacă Poetul a avut intenția, dar suma lor alcătuiește...**însă și oglinda-oglundirea: 3+2+9=14 (7+7)** – adică, Cele Două Lumi, Oglindite și Aplecate (una către alta...), spre Sfântul Spirit (...Istoric...!) al Regisirii - **Paradisul...**

Acest volum poate fi asemănat, în structura lui spirituală, cu **1001 de nopți** (citite, însă, într-o cheie a perpetuei aventuri agonice, interior-gnoseologice): eherezada hunedoreană în ir, într-un crescendo vizionar, povestea Omului Care Își Caută Originea. Cu infinit Durere și Suferință, pentru a și-o afla, în ir Logos-ul (exprimat, evident!) tuturor posibilităților imaginabile ale Genezei! Geneză dublă, în Lut și în Verb, deopotrivă !!! Până la atingerea finală de Sine – Atingerea Stăruirii de **MUL UMIRE** – ca **mensur -echilibrare**, de dincolo de **parte** și de **pragul/moarte** și de dincoace de „*lă untră cerul înstelat*” – **Cheie și Carte, Cartea cu funcție de Cheie Divin**

---

¹ - **ROMEO NIRAM** – (n. 1974, București) este un pictor de origine evreiască, născut în România; locuiește și lucrează, în prezent, în Spania. Pe lângă activitatea artistică, este implicat în mai multe proiecte culturale de promovare a valorilor românești și de creare de legături artistice și culturale între România, Israel, Spania și Portugalia. Este fondatorul mai multor publicații de artă și cultură românească, în afara rii.

² - Eugen Evu, *Meandre – oglinzile lui Niram*, Editura Polidava, Deva, 2009.

Atotrevelatoare : „Mul umirea-i sa iu cump tat/Mul umirea vindec doar par tea/
Mul umirea-i pragul suspendat/Cel boltit ca s suspende moartea/ i l untric cerul
înstelat - /Este cheia ce închide cartea” (cf. **Mensura**), p. 191).

...Avem parte de

1-viziunea **Genezei Cosmico-Poetice**: „Prima scriere este cea a urmelor de pas re pe
om t/Scriere pereche ritmat ca zbor dintru salt” (cf. **Prima scriere**);

2- **Colindul-Demiurg**, cvasi-personalizat într-o Mantra-Parashabda (Vibra ia Originar-
Demiurgic): „Viu ne doare, viu ne doare/Creatorul din lucrare/ Creatorul din
lucrare/Lerui-Ler/Iarna-n Prier” (cf. **Colind laic**): re-amintim c teoria lui Vasile
Lovinescu, dar i a tracologului Adrian Bucureacu, trimit etimonul „**Ler**” la
„desc lec torul” alchimic, împ ratul **Aurelian**...; **Prier-Aprilie** induce i sensul de „a
prii”, sau chiar „a fi ap rat-sprijinit, pentru a pri-cepe pri-oritatea/priin ”...Se
produce i asimilarea numelui divinit ii -Adonai cu...**Cântecul-Doina A(n)ilor Ie i i de**
sub Teroarea-Istorie/Temporalitate: „Aina Daina, Adonai”;

3-**Geneza prin Istorie** (Istoria ca expresie a intruziunii demonului-monstru tragic, co-
demiurg... – rezultând premisele **rupturii-smulgerii-tr d rii**, adic ale des-facerii/de-
crea iei catastrofic-revolt toare, pentru o viitoare **re-crea ie-ZI!** – premisele unui
joc/carusel, rotire grozav de impresionant – dar, aparent, cam...”retardat-bâlbâit ”...de
fapt, „bâlba” divin este i r mâne simbol vati cinar, al absolutului mister - Anonimul
Demiurg!): „O istorie monstruoas , prin tragismul ei./O continu pierdere prin rupturi,
smulgeri,/autosurp ri i tr dare/O istorie cu f lci i gheare/O istorie a nebunilor zei/(...)
Undeva ca oriunde,/ ce a fost va mai fi:/prin aceea c noaptea începe în zi /(...) labirint
carusel paideuma, cri-cri/de la greieri la stele energii, sinergii...” (cf. **Ludens**);

4-**Geneza Prin Transfigurarea Lutului în Verb-Demiurg**: „Dulce lut al verbului a fi!”
(cf. **Verbum**);

5-**Geneza întru Utopica Hermeneia**, „Art i Interpretare”, Tranzitivitatea Absolut ,
prin/spre/dinspre Toate Nivelurile Poten ial -de-Crea ie, dep irea „ghearelor” Memoriei,
pentru **Extaz / Delir** (...printre infinitele poten e/”increate”!): „P durea e memorie cu
gheare/În Hermeneia oarbilor sanctuare - / Divin s lb ticit (...) /Delir al spaimelor de
increate” (cf. **Rezonan a Schumann**³);

6-**Geneza Misterului-Autochtonului Românesc**: „Nic ieri luna nu cuib re te mai
bine/Decât peste mun ii Carpa i/De parc s -a rupt când a vrut Nu tiucine/Din eonii lor
r sturna i” (cf. **Nic ieri luna**);

7-**Geneza ca Teandrie**, miracol ve nic al co-demiurgiei Dumnezeu-Om: „Teandria-i
fruct. B rbatul i Femeia/Se-nfrupt prin orgasm din Hermeneia” (cf. **Zeea**) – re-iterarea
actului demiurgic-orgasmic nu sugereaz frivolitatea/inutilitatea lui, ci extazul misterului
co-demiurgiei...

... i fulgerele inovativ-poetice eugenevuiene, ale sugestiei de infinite poten ialit i de
Genez , la nivelul Spunerii Poetice, ca act Liturgic-Taumaturgic, continu ,
fascinant...pân la scufundarea cititorului în misterul etern/eternizator, al Extazului...

...Vindec torul-Taumaturgul Poet caut , cu pre ul propriei ontologii, **Soteriologia**, c i de
ie ire/scoatere a Fiin rii, de sub regimul Temporalit ii -Istorie/Trecere, chiar pe
deasupra Îngerilor Duali i a Memoriei – **eliberare/mântuire** de/prin „u i spre afar ”,

---

³ -**Schumann** a fost primul om de tiin , care a prezis existen a câmpului bioenergetic al p mântului, cu
effect dinspre fulgere spre nervi (dar i în definirea ritmului obiectiv al temp oralit ii!) i a calculat
frecven a sa de vibra ie, între anii 1952 – 1957, înainte de a putea fi m surat efectiv .

direct în Copilăria Eternă-Paradis, numită Poezie (iar verbul lecuitor este: „a poezi/poezind”...!) și întoarcere la Vindecăt/Srutat Curcubeu”, ca re-împlinire a Sferei Sinergiei Divine – scufundare, până la Fundul Genezei, în **Originarul Divino-Paterno-Matern**: „...Născut memorie și Îngerime căzut -n duală cale lungă.../Niciun Timp n-a trecut! Sunt același copil/Nu departe de zidul cu uși spre afară (...)/Am trăit poezind (...)/Fisurat, vindecat, srutat, curcubeu – Doliu nins peste mormântul Tatălui meu. **Doliu nins Mamei, Tatălui meu**” (cf. *Gândire poetică*).

...Chiar dacă, uneori, în manieră (parodic!) postmodernistă, Eugen Evu proclamă, cu voce îngroată, de copil teribilist-cezariu, suspendarea Genezei, într-o inutilitate/futilitate, ridiculizând cercurile concentrice ale Creației („Nu mai e nimic de creat, de făcut/Am fost, am trăit, am murit, vă salut!” – cf. *De ce râd oamenii?*) – tot el afirmă, în același poem, că Aventura Trăirii este esența Ontologiei Umane, că **Gaura Cheii spre Misterul Absolut** (la care Omul are acces, doar ca Ispitire-a-Privirii, dar nu și ca definitivă plecticoasă Aflare-Găsită, adică Suspendare a Aventurii!) – este, de fapt, Fructul Autentic („Dintre rece și cald, fructul-gaura cheii!”) – deci, eterna iluzie este a fructului-de-consum (Viața) – iar iluzia-ispitire este, de fapt, doar premiza eternă promisă, dar, **din fericire**, niciodată onorată, pentru Fructul Întreg din Sămânț, **Potența Demiurgică Supremă** – Fructul mereu rămas ocultat, tocmai spre biruință a Sublimului Spirit de Aventură al Vieții: „Nu cumva sămburii/Sunt de fapt/Fructele?” (cf. *Lui Goethe*).

...și, pentru a nu se dezminți și a nu dezminți motto-ul/extrasul semantic din Miller, Poetul nu-l „iartă” de Viață, deci, de Superba Aventură Gnoseologică, nici pe Exegețul Poeziei sale, biciuindu-i simțurile și Duhul, orgolioase: „Exegetule, la ule/De mortul din tine/Teme-te!” (cf. *Egloga* – titlul, ca de obicei la pamfletarul Evu, este ironico-sarcastic: de fapt, trebuie citit ... „pe invers”: **Lasă idilismele, dulcele riile și pedanteriile letale, pedanto-plecticoase, deci asasine de Duh – și trăiește-te-mi Poemul, ca pe o nouă viață a Ființei Tale Eternă Ființătoare!**).

...Oricât de seducătoare sunt exercițiile de **aflare, aventură și nemurire** (prin căutarea Izvorului Atoatecele, Geneza Genezelor...) ale lui Eugen Evu, pe noi ne-a vrăjtit definitiv, cu „asupra de măsuri”, ca o viziune a Dumnezeuului Cel Viu Prin Rugă și Doină /Poezie, tocmai un poem despre moarte, o rugăciune ascetică-athonită, la hotarul dintre ciclurile cosmico-umane...re-ciclate: „Doamne,/Nu îmi da prea mult/Că să pot suporta/Când îmiiei totul (cf. *Rugăciunea*).

”și restul e tăcere...” Aici, în această simplitate profundă, este pecetea/sclipirea geniului anonim, non-luciferic – aici, cu adevărat, dincolo de (poate) pretenții, Eugen Evu, printr-un gest de frângere/smerenie desvârșit non-histrionic, fără farduri, într-o discreție care seamănă cu cântarea de doină, în propria-i bătătură, noaptea, a Supremului Poet-eranul Antic, **chiar s-a întâlnit cu Supra-Eul său Divin...!** Căci în „Zău în Dumnezău” – expresia mistică – răscălată, prin care toți zeii sunt subsumați/și până și, într-o sinergie-Curcubeu (într-o sincronie Viscolului Schimbării Cosmice cu Înflorirea Noii Lumi, Cea Schimbată Etern...) – în Unu-Dumnezeu: „<<Zău în Dumnezău>>/Zău în Dumnezău/Viscolit înflorit peste munte/curcubeu” (cf. „Zău în Dumnezău” – *expresie din Ardeal*).

...Și trecem mai departe, într-o aventură Vieții Re-înviată, dar în vârful picioarelor: **Rugăciunea, ca stare supremă de împlinire a Duhului, ne obligă la acest gest sublim, atât de cumplit uitat, azi...!** – prof. dr. *Adrian Botez*

